МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра іноземних мов та перекладу

СИЛАБУС

Нормативного освітнього компонента

ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА
(протягом семестру)

підготовки бакалавра

галузі знань 29 Міжнародні відносини

спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

освітньо-професійної програми Міжнародний бізнес

Луцьк – 2024

Силабус освітнього компонента Перекладацька практика (протягом семестру) підготовки бакалавра, галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини; освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес».

Розробник:

Круглій О. Р. кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов та перекладу.

Черняк О.П., кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та перекладу.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми
доктор економічних наук, професор кафедри
міжнародних економічних відносин та
управління проєктами **Бояр А. О.**

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри іноземних мов та перекладу

протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри: **доц. Круглій О. Р.**

© Круглій О. Р., 2024
© Черняк О. П., 2024

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1.

<table>
<tr><th>Найменування показників</th><th>Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень</th><th>Характеристика освітнього компонента</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Денна форма навчання</td><td rowspan="8">29 Міжнародні відносини
292 Міжнародні економічні відносини
Міжнародний бізнес
Бакалавр</td><td>Нормативна</td></tr>
<tr><td>Рік навчання 2026-2027</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Кількість годин/кредитів
120/4</td><td>Семестр 5</td></tr>
<tr><td>Лекції –</td></tr>
<tr><td>Практичні –</td></tr>
<tr><td rowspan="3">ІНДЗ: немає</td><td>Самостійна робота – 112 год.</td></tr>
<tr><td>Консультації – 8 год.</td></tr>
<tr><td>Форма контролю: 5 семестр –залік</td></tr>
<tr><td colspan="3">Мова навчання: англійська</td></tr>
</table>

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Таблиця 2.

Прізвище, ім’я, по батькові	**Олена Ростиславівна Круглій**
Науковий ступінь:	кандидат філологічних наук
Вчене звання:	доцент
Посада:	доцент, завідувач кафедри іноземних мов та перекладу
Контактна інформація:	+380501070157, Kruhlij.Olena@vnu.edu.ua
Дні занять:	https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi
	Очні консультації: в дні проведення практичних занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, що їх зазначено в силабусі.
Прізвище, ім’я, по батькові	**Оксана Павлівна Черняк**
Науковий ступінь:	кандидат філологічних наук
Вчене звання:	доцент
Посада:	доцент кафедри іноземних мов та перекладу
Контактна інформація:	+0992140186, chernyak.oksana@vnu.edu.ua
Дні занять:	https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi
	Очні консультації: в дні проведення практичних занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, що їх зазначено в силабусі.

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 3.

АНОТАЦІЯ КУРСУ	Силабус ОК Перекладацька практика (протягом семестру) складено на основі Стандарту вищої освіти України для *бакалаврів* спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини, Положення про проведення практики. Програму ОК для студентів III курсу факультету міжнародних відносин розраховано на 120 годин (V семестр). Структура ОК базується на таких видах мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, переклад.	
ПРЕРЕКВІЗИТИ	ОК базується на знаннях, навичках й уміннях, отриманих у результаті засвоєння навчальних курсів «Перша іноземна мова (із зазначенням мови)».	
ПОСТРЕКВІЗИТИ	Знання, навички й уміння, котрі отримує студент у ході засвоєння курсу «Перекладацька практика (протягом семестру)», стануть необхідною основою для написання анотації іноземною мовою до кваліфікаційної роботи, здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).	
МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Основною метою навчального курсу є забезпечити засвоєння лексико-граматичного матеріалу, активізувати навички вміння монологічного і діалогічного мовлення. Особлива увага приділяється такому виду мовленнєвої діяльності як переклад. В процесі проходження практики з першої іноземної мови студенти повинні *виконати*: – переклад оригінальної статті на англійську мову; – переклад статті зі спеціальностей із англійської на українську мову. *представити* роздруковані особисті документи. Крім цього, програмою передбачено аудіювання текстів іноземною мовою із наступним обговоренням і перекладом фрагментів, екскурсії (на підприємства, у музеї, галереї тощо), рольові ігри. Під час перекладацької практики з іноземної мови передбачається робота з текстами, аудіювання, розгляд комунікативних ситуацій. Керівники практики від кафедри іноземних мов та перекладу регулярно проводять консультації, на яких обговорюються студентами виконані переклади та звіти та надається практична допомога при перекладі складних текстових фрагментів. Звіт про виконану роботу студентами-практикантами проводиться в останній день практики.	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ)	**ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ**	**ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ**
	ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та	**ФК12.** Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

	ведення здорового способу життя.	
	ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	**ФК14.** Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.
	ЗК4. Здатність спілкуватись іноземною мовою.	**ФК16.** Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.
	ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	
	ЗК6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.	
	ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	
	ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.	
	ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	
	ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	
	код критерію	*опис*
ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	**ПРН1.**	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.
	ПРН2.	Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.
	ПРН19.	Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні

		стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.
	ПРН21.	Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.
	ПРН25.	Презентувати результати дослідження, на базі яких розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

IV. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Таблиця 4.

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	**Настановча лекція**: ознайомлення з метою, завданнями та структурою, етапами практики; отримання індивідуальних завдань; консультація із керівником практики від кафедри щодо оформлення звітної документації і надання практичних порад щодо проходження практики тощо.
2. Основний	**Тема 1.** Реферування суспільно-політичних текстів. Контроль *реферування текстів* (*наданих студентам заздалегідь в обсязі 5-6 сторінок (кегль – 14, міжрядковий інтервал – одинарний), складання словника*). **Тема 2.** Етикет перекладача. Технології в перекладознавстві. Підготовка та захист *проєктів*.
	Тема 3. Проведення перекладу *з листа* на актуальні теми міжнародної співпраці України *(загальний обсяг для кожного студента 2 сторінки.* **Тема 4.** Перекладацькі трансформації (*виконання індивідуальних завдань*).
	Тема 5. Аудіювання текстів на тему «*Міжнародна інтеграція України на сучасному етапі*» з виконанням творчого завдання. *(6 тиждень практики).* **Тема 6.** Переклад особистих документів, активізація лексики, тести, тексти. Мовний тренінг.
	Тема 7. Проведення рольової гри на тему «Бюро подорожей»: *а) студенти здійснюють англомовну презентацію певної країни, її особливостей та культурної специфіки у вигляді слайд-шоу з коментарями (15 хв. виступ);* *б) обговорення і конкурс презентацій. (8 тиждень практики).* **Тема 8.** Підготовка та проведення екскурсії по місту іноземною мовою (*презентація 5 хв.*).
4. Підсумковий	Оформлення звіту за практику студентом-практикантом; заповнення щоденника практики; оформлення індивідуального завдання з практики та додатків до звіту. Захист практики; отримання підсумкової оцінки за практику. *(Дата здачі практики – згідно розкладу).*

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти. Навчальний процес та контроль його результатів здійснюється згідно з Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Специфіка викладання ОК полягає у використанні двох видів контролю: поточного і підсумкового. Поточний контроль містить такі завдання, як написання робіт та есе, опитування, виконання вправ, перекладів, роботу в парах та малих групах, ведення дискусії, складання діалогів, виконання додаткових поточних та тестових завдань на онлайн платформі Office 365 в команді Teams. Такі форми контролю дозволяють викладачу перевірити рівень підготовки студентів, вміння опрацьовувати, засвоювати та оперувати вивченим матеріалом, вміння логічно й послідовно відповідати на поставлені запитання, розв'язувати різноманітні навчальні задачі, перевірити вміння студентів опрацьовувати певний обсяг навчального матеріалу самостійно, виокремлюючи головну та другорядну інформацію, ставити запитання та обговорювати новий матеріал з іншими учасниками освітнього процесу.

При вивченні ОК «Перекладацька практика (протягом семестру)» студент виконує такі види робіт: робота з теоретичним матеріалом, з розвитку навичок говоріння, письма, аудіювання, перекладу основною мовою, підготовка проєктів та презентацій, реферування статей по темі, що вивчається. Студенти опановують теми та виконують завдання згідно етапів і термінів, зазначених у силабусі.

Політика щодо академічної доброчесності. Під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності учасники освітнього процесу повинні керуватися правилами, визначеними законом, дотримуватися навчальної етики й академічної доброчесності, а також часових меж і лімітів навчального процесу, толерантно ставитися до інших. З метою забезпечення довіри до результатів навчання суворо забороняється списування під час контрольних робіт, тестів чи екзамену. Всі виконані студентом письмові роботи за наявності сумнівів в академічній доброчесності можуть бути перевірені за допомогою систем антиплагіату. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

– самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю;

– посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; – дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

– надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»):

– повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

– повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

– відрахування з університету (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);

– позбавлення академічної стипендії;

– позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Відсутність студента на занятті при підготовці проєктів, написанні тестових, контрольних і творчих робіт без поважної причини оцінюють у «0» балів. За наявності об'єктивної причини відсутності, яка підтверджена документально, здобувач освітньої послуги має право написати роботу, тест чи підготувати презентацію у позаурочний час і здати заборгованість протягом тижня із дня повернення до навчання. Усі завдання необхідно виконати у встановлений термін. Роботи, які здають із порушеннями встановлених викладачем термінів, оцінюють на нижчу оцінку (-10% від оцінки).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового семестрового контролю із даного ОК є залік.

Поточний контроль здійснюється під час проведення консультацій і має за мету перевірку виконання конкретного завдання здобувачем освіти. Поточний контроль реалізується у різних формах, зокрема під час перевірки результатів виконання завдань, підготовки та представлення проєктів, презентацій, проведенні екскурсій, захисту матеріалів практики **Залік** виставляється за

результатами поточної роботи за умови, якщо здобувач освіти виконав види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, які було визначено на пропущені теми. Максимальна комплексна оцінка знань здійснюється викладачем за 100-бальною шкалою. Тобто у підсумку студент може отримати 100 балів за всю практику (таблиця «Розподіл балів). У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які студент набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку усі бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Таблиця 5.

ВИД РОБОТИ		**КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ**	
Оформлення матеріалів практики (якість оформлення, відповідність оформлення відповідним вимогам, нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, відсутність помилок)	Щоденник практики	5	15
	Індивідуальні завдання	5	
	Звіт про практику	5	
Зміст матеріалів практики (оцінка виконаних завдань)	Переклад	30	60
	Словник	20	
	Презентація	10	
Захист практики	Знання лексичного матеріалу, вміння користуватися інформаційними технологіями в галузі перекладу, дотримання норм перекладацької етики.	25	
Всього за практику			**100**

Передбачається, що студенти відвідують усі заняття. У випадку відсутності на занятті чи невиконання одного із видів обов'язкових робіт по темі студент отримує «0» балів за невиконаний вид роботи. Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. У разі поважної причини студент може перездати тему/модуль під час проведення консультацій.

Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначені розкладом заліково-екзаменаційної сесії. Повторне складання заліків у разі отримання незадовільної оцінки, допускається не більше двох разів із кожного освітнього компонента: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється деканом факультету.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ: Вища школа, Вид-во при Київському університеті, 2001. 166 с.
2. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця: Нова книга, 2008. 512 с.
3. Круглій О. Р. Етикетні формули в документах дипломатичного спілкування. *Мовні універсалії у міжкультурній комунікації:* матеріали XII Міжнародного науково-практичного семінару, 18 березня 2022 р. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2022. С. 92-94.
4. Круглій О. Р. Переклад англомовних дипломатичних термінів (на прикладі законодавчих актів ЄС). *Актуальні проблеми міжкультурної комунікації*: зб. матеріалів І Міжнародної науково-практичної конференції. Луцьк, 06 квітня 2022 року / Луцький національний технічний університет. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2022. С. 135-137.
5. Круглій О. Р. Особливості перекладу військових термінів (на прикладі військово-промислової термінології). *Світ наукових досліджень. Випуск 12*: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції наукової інтернет-конференції, м. Тернопіль, Україна – м. Переворськ, Польща, 29-30 вересня 2022 р. [редкол. : О. Патрик та ін.] ; ГО "Наукова спільнота"; WSS G w. Pizeworsku. Тернопіль: ФО-П Шпак В.Б., 2022. С. 207-210.
6. Круглій О. Р. Особливості перекладу політичних промов. Перекладознавство і міжкультурна комунікація: теоретичні та практичні аспекти досліджень: зб. тез доповідей ; Луцьк, 16 травня 2022 р. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. С. 126-128.
7. Круглій О. Переклад англомовних термінів у зовнішньополітичних і дипломатичних текстах, документах ЄС та законодавчих актах. *Мовні універсалії у міжкультурній комунікації:* матеріали XII Міжнародного науково-практичного семінару, 18 березня 2022 р. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2022. С. 207-210.
8. Кучер З. І., Орлова М.О., Редчиць Т.В. Практика перекладу. Вінниця : Нова книга, 2013. 504 с.
9. Мірам Г.Е., Дейнеко В.В. Основи перекладу. Київ: Ніка-Центр, 2002. 237 с.
10. Новосьолова А., Гураль М. Теоретико-практичні аспекти перекладу іменних частин мови: Навчальний посібник. Чернівці: Рута, 2003. 72 с.
11. Пилипчук М. Л. Перекладацькі макростратегії відтворення національно-культурного компоненту в аудіовізуальному перекладі. Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика: зб. наук. праць. К.: Аграр Медіа Груп, 2017. С. 300-304.
12. Сітко А. В., Струк І. В. Адекватність та еквівалентність у перекладі мовних особливостей. Sciences of Europe. Прага (Чехія), 2016. Вип. 10 (10). С. 122-126.
13. Теорія та практика перекладу. За ред. М. Зимомрі, В. Кеміня, І. Зимомрі. Том 1. Київ-Дрогобич, 2008. 272 с.
14. Цьолик Н., Завадська Ю. Особливості перекладу суспільно-політичної літератури. Перекладознавство і міжкультурна комунікація: теоретичні та практичні аспекти досліджень: зб. тез доповідей (Луцьк, 13 травня 2021 р.). Луцьк: Вежа-Друк, 2021. С. 29-32.
15. Черноватий Л. М. Основи розробки системи вправ для навчання професійно спрямованого письмового перекладу. 2011. № 6-7 (16-17). С. 320-329.
16. Черноватий Л. М. Методика викладання перекладу як спеціальності: підручник для студ. вищих навч. закладів освіти за спеціальністю «Переклад». Вінниця: Нова книга, 2013. 368 с.

Додаткова література

1. The Routledge Handbook of Translation and Ethics / edited by Kaisa Koskinen and Nike K. Pokorn. London ; New York : Routledge, 2020. 494 p.
2. Chernov, G. Inference and Anticipation in Simultaneous Interpreting: A probability-prediction model. Amstrerdam / Philadlphia : John Benjamins, 2004. 376 p.
3. Christoffels, I. Cognitive Studies in Simultaneous Interpreting. Amsterdam : EPOS, 2009. 287 p.
4. Diriker, E. De-Re Contextualizing Conference Interpreting. Amsterdam / Philadelphia : John Benjamins, 2004. 223 p.
5. Gile, D. Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training. Revised Edition. Amsterdam / Philadelphia : John Benjamins, 2009. 345 p.

6. Van Besien, F. Strategies in simultaneous interpretation. Interpreting Research Volume 8:2, 1999. P. 118-124. 11.Welford, A.I. The fundamentals of skill. London : Methuen, 1968. 287 p.
7. Gile, D. Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training. John Benjamins Publishing Company, 2009. 303 p.
8. Ethics of Interpreting and Translating. A Guide to Obtaining NAATI Credentials. NAATI, Canberra, 2012. 14 p.
9. Nolan, J. Interpretation Techniques and Exercises. Professional Interpreting In The Real World Series Editor: Diane Teichman, Linguistic Services. Houston, Texas, USA., 2005. 328 p.
10. Sherwood-Gabrielson, P., Swabey, L., Newington, V. Consecutive Interpreting: An Instructor's Manual. Program in Translation and Interpreting, University of Minnesota, 2008. 267 p.